

ATT VARA KYRKOPOLITIKER

STUDIECIRKELMATERIAL
OCH STUDIEHANDLEDNING
STEG 1, SPECIALISERING

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Innehåll

3 Förord: Lena Rådström Baastad

Träff 1: Att vara kyrkopolitiker

4

- 4 Andras förväntningar
- 5 Kyrkligt engagemang
- 5 Kyrkopolitiskt arbete i gärning och ord

Träff 2: Kyrkans organisation

6

- 6 Församlingens uppdrag
- 6 Svenska kyrkans struktur
- 6 Nya utmaningar
- 7 Ny organisation från 2014
- 8 Den dubbla ansvarslinjen

Träff 3: Vår kyrkopolitik

9

- 9 Kyrkopolitiskt manifest för 2014–2017
- 10 Varför behövs Socialdemokraterna i Svenska kyrkan?

Träff 4: Handlingsplan

11

- 11 Planera arbetet i S-gruppen
- 11 Medier
- 12 Skrivtips
- 12 Sociala medier
- 13 Översikt över olika sociala medier
- 14 Intervjuer med kända kyrkopolitiker

Studiehandledning och tips till cirkelledaren

20

- 20 Vad är en studiecirkel?
- 20 En bra studiecirkel...
- 20 Cirkelledarens roll
- 21 Tips för en bra cirkel
- 21 Så kan ni arbeta i cirkeln
- 21 För att komma igång
- 22 Fördjupningsmaterial

Studiematerialet är framtaget av Socialdemokraterna i samverkan med ABF. Fritt för spridning. Läs mer om vårt gemensamma studiearbete och ladda ner studiematerial på socialdemokraterna.abf.se

Förord: Lena Rådström Baastad

Kyrkovalrörelsen 2013 var en av Socialdemokraternas bästa kyrkovalrörelser. Vi visade oss som den folkrörelse vi är, vi arbetade tillsammans. Vi gick till val med ett tydligt manifest, utarbetat på Kyrkopolitiskt forum 2012, med en tydlig plan och en tydlig organisation, med god hjälp av valhandboken och sociala medier.

Inte bara kyrkopolitiskt aktiva, utan en bredd av socialdemokrater, arbetade för valsegern. Vi uppnådde en majoritet av våra mål, samtidigt som valdeltagandet ökade. Socialdemokraterna bidrar till att Svenska kyrkan är öppen, demokratisk och folklig genom flera tusen förtroendevalda.

Vi ska vara stolta över valresultatet, men det är nu arbetet börjar. Du som läser detta har ett förtroendeuppdrag i Svenska kyrkan som socialdemokrat. Kanske är det första gången, kanske är du ny i kyrkan, eller så är du omvald, igen. Vi presenterar här ett studiematerial för alla socialdemokratiska kyrkopolitiker.

Vi hoppas att det ska bli till glädje och utveckling oavsett hur många ni är i den socialdemokratiska gruppen eller vad ni bär med er sedan tidigare. Använd det var och en och tillsammans i gruppen.

Lycka till med ert viktiga arbete!

Lena Rådström Baastad
Partisekreterare

1.

Att vara kyrkopolitiker

Svenska kyrkan är ett evangeliskt-lutherskt trossamfund. En folkkyrka som vill vara öppen för många, finnas över hela Sverige och arbeta demokratiskt.

För detta är de förtroendevalda nödvändiga och lika viktiga som de anställda. Tillsammans arbetar vi för att bära ut ett ”glädjebud till de betryckta och ge de förkrossade bot, att förkunna frihet för de fångna, befrielse för de fjättrade, att förkunna ett nådens år från Herren” (Jesaja 61:1f med parallell i Lukasevangeliet 4:18f).

Många som har kyrkopolitiska uppdrag tycker att det är det bästa uppdraget de haft. De känner att de gör något meningsfullt för andra och att man får arbeta med många av de värderingar som Socialdemokraterna och Svenska kyrkan har.

Som kyrkopolitiker beslutar man om konkreta saker som syns tydligt i församlingens verksamhet. Kyrkopolitiker fastställer inte bara budgeten utan anställer också personalen som får arbeta med den i vardagen. Man får vara med och prioritera.

Men ibland är det tungt att vara kyrkopolitiker. Allt är inte en dans på rosor. Man kan hamna i konflikter, man kan behöva fatta svåra beslut. Därför är det viktigt att man funderar igenom vad man vill i sitt kyrkopolitiska arbete, både som individ och som nomineringsgrupp.

Här kommer några frågor att fundera över enskilt

- Vad betyder kyrkan för dig? Vad betyder kyrkan för andra?

- Varför valde du att tacka ja till ett uppdrag i kyrkopolitiken?
- Vad tycker du att du kan bidra med? Vilka är dina styrkor?
- Vad engagerar dig särskilt?
- Vad vill du uppnå med uppdraget?

Andras förväntningar

Som socialdemokratisk kyrkopolitiker har du ansvar åt två håll eftersom du har fått förtroendet att vara demokratisk representant. Du har ansvar för församlingen eller stiftet, där du är förtroendevald. Ansvaret gäller helheten, inte bara de som röstat på dig eller vår nomineringsgrupp.

Dessutom har du ett ansvar gentemot Socialdemokraterna, eftersom du är en del av nomineringsgruppen. Du är en av många företrädare för Socialdemokraternas politik. Som kyrkopolitiker har du ansvar för att i möjligaste mån genomföra de mål som finns i vårt valmanifest.

Som förtroendevald har man många förväntningar på sig. Gör ditt bästa för att vara lyhörd, påläst, engagerad. Var uppriktig när du inte kan svara på en fråga eller det blivit fel.

Socialdemokraterna är en folkrörelse. Det innebär att förtroendevalda förväntas engagera sig för att engagera andra. Ha regelbunden kontakt med din arbetarekommun och delta i arbetet där. Vi är starka tillsammans!

Kyrkligt engagemang

Det är naturligt att graden av kyrkligt engagemang utöver sammanträdena varierar bland förtroendevalda. Det gör det för alla medlemmar i folkkyrkan Svenska kyrkan.

Förinsyni kyrkligasammanhang, besökolikagudstjänster och öppna verksamheter. Kanske vill du engagera dig ideellt?

Fundera på gruppens kyrkliga engagemang

- När tycker ni att förtroendevalda bör synas i kyrkan?
- Är det viktigt att delta regelbundet i söndagsgudstjänster?
- På vilka sätt kan Jesus vara en förebild för kyrkopolitiker?
- Finns det någon ideell verksamhet i din församling du kan tänka dig att engagera dig i?

Kyrkopolitiskt arbete i gärning och ord

Kommunikation är ett viktigt ledord för den som får ansvar. Samtala med människor i kyrkan och människor i partiet, berätta vad ni gör och låt folk ställa frågor. Lyssna på olika förslag och låt era beslut vara väl förankrade.

Vi kyrkopolitiker är med och leder Svenska kyrkan på olika sätt, med egen majoritet, i koalitioner med andra nomineringsgrupper (fasta eller olika från ärende till ärende) eller i opposition. Oavsett vilket är det viktigt att tänka igenom hur vi arbetar tillsammans med andra. För den som är i opposition måste man dessutom tänka igenom vilka strategier man väljer, att ständigt gå emot majoriteten (vilket understryker politiska skillnader)

Foto: Magnus Aronson/IKON

eller kompromissa, för att på så sätt få igenom en del av våra politiska mål. Sök gärna samarbete med andra socialdemokratiska kyrkopolitiker i samma situation!

När man väljer att samarbeta med andra nomineringsgrupper sker alltid kompromisser. Vissa saker kan dock inte kompromissas bort. Man måste alltid kunna känna igen våra värderingar om frihet, jämlikhet och solidaritet i de beslut vi är med och fattar.

Förväntningarna på kyrkopolitikers etik och moral är högre än på andra politikere och bör så vara. Som kyrkopolitiker har du ansvar för att förvalta Svenska kyrkans medlemsavgifter. Om människor tappar förtroende för förvaltningen kan de lämna kyrkan vilket leder till minskade resurser. På det sättet skiljer sig kyrkopolitiken från den kommunala politiken, där missnöje inte kan leda till att man "går ur" och slutar att betala skatt. Var alltid noga med vad kyrkoavgiften används till! Försiktighetsprincipen och sunt förnuft gäller, om reglerna är oklara.

Diskussionsfrågor

- Vilka kommunicerar vi med? Om vad? Finns det fler vi borde samtala med?
- Vilka nomineringsgrupper kan vi samarbeta med lokalt? Vilka frågor kan vi driva tillsammans?
- På vilket sätt används kyrkans resurser av oss förtroendevalda?
- Används kyrkoavgiften rättvist?
- När kan vi träffa andra socialdemokratiska kyrkopolitiker på regional nivå?

2.

Kyrkans organisation

Församlingens uppdrag

Alla församlingars grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska leva i tro på Jesus Kristus och i en kristen gemenskap. Församlingen har ansvar för verksamheten för alla som bor i eller besöker församlingen. Där finns det alltid möjlighet till dop, konfirmation, vigsel och begravning.

I en evangelisk-luthersk kyrka är det självklart att alla är kallade till uppgiften att vara Jesu lärjungar. Detta kallas för det allmänna prästadömet och innebär att alla döpta kan bidra till församlingens grundläggande uppgift. Uppdraget ges i dop och konfirmation genom missionsbefallningen i Matteusevangeliets 28 kapitel, verserna 18–20:

Jesus säger: Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar. Döp dem i Faderns och Sonens och den Helige Andes namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut.

Svenska kyrkans struktur

Den minsta enheten i Svenska kyrkan är församlingen. Den kan ingå i ett pastorat eller ensamt utgöra pastoratet. Alla beslut och allt ansvar ligger ytterst på pastoratsnivå. Inom pastoratet finns en kyrkoherde och ett kyrkofullmäktige. Dessa har det övergripande ansvaret för pastoratet, men är samtidigt under tillsyn av biskopen och domkapitel. Givetvis ska pastoratet följa kyrkoordningen.

Det finns alltså en dubbelhet i att pastoratet å ena sidan får bestämma om sin verksamhet, å andra sidan ska följa vissa givna ramar. Här skiljer sig Svenska kyrkan från en del andra samfund, där varje enhet har större självbestämmande.

Nya utmaningar

Svenska kyrkan är en kyrka som ständigt förändras och utvecklas. Vid millennieskiftet ändrades Svenska kyrkans relation till staten. Det var en stor förändring och nu kommer ytterligare organisatoriska förändringar.

För många innebär den nya mandatperioden efter kyrkovalet 2013 också en ny organisationsstruktur. Efter att ha utrett församlingars och samfälligheters olika lokala strukturer med problem mellan ansvar och beslutsfattande har Svenska kyrkan nu samma grundordning, med kyrkoherdens arbetsområde, pastoratet, som bas.

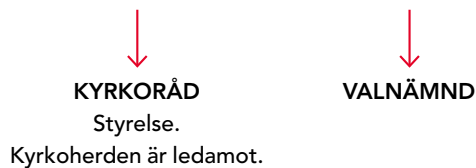
Ny organisation från 2014

FÖRSAMLING

Som inte ingår i pastorat.
Det lokala pastorala området. Fullgöra församlingens grundläggande uppgift.

KYRKOFULLMÄKTIGE

Högsta beslutande organ.

PASTORAT

Pastoralt område. Övergripande lokalt ansvar för att församlingarna fullgör sin grundläggande uppgift. Ekonomiskt ansvar.

KYRKOFULLMÄKTIGE

Högsta beslutande organ.

STIFT

Det regionala pastorala området.
Främjar och har tillsyn över församlinglivet.

STIFTSFULLMÄKTIGE

Högsta beslutande organ.

NATIONELL NIVÅ

Ansvarar för svenska kyrkans gemensamma angelägenheter och företräder kyrkan nationellt och internationellt.

KYRKOMÖTET

Svenska kyrkans högsta beslutande organ.

Svenska kyrkans medlemmar väljer genom direkta val vart 4:e år

Kyrkomötet
som väljer

Utskott

Specialnämnder

Kyrkostyrelsen
som väljer

Utskott

Stiftsfullmäktige
som väljer

Stiftsstyrelsen

Domkapitel

ev. Egendomsnämnd

Kyrkofullmäktige
som väljer

Kyrkoråd

Ev. Utskott

ev. Församlingsråd

På samtliga nivåer finns valnämnd och revision

För arbetet finns anställda inom verksamhet och servicefunktion

på nationell nivå
Kyrkokansliet

på stiftsnivå
Stiftskansli

på pastoratsnivå
Pastorsexpedition

Den dubbla ansvarslinjen

Ansvaret för folkkyrkan ligger hos både de anställda och de förtroendevalda. Tillsammans ska man verka så att kyrkan kan sprida det glada budskapet.

Därför måste man arbeta för att på bästa sätt kunna samverka. Kyrkoherden är den som i första hand samarbetar med kyrkorådet, men det kan vara av vikt att

möta hela organisationen. Tex kan man till varje sammanträde bjuda in olika anställda i grupper för presentation av och samtal kring verksamheten.

Som kyrkopolitiker har man ett ansvar som arbetsgivare och för arbetsmiljön, men arbetsledaren är kyrkoherden. Här gäller att hålla balansen i den dubbla ansvarslinjen!

Diskussionsfrågor

- Hur fungerar samarbetet mellan kyrkoherden och kyrkorådet hos oss? Vad kan vi förbättra?
- Har vi tillräckliga kunskaper om verksamheten? Hur möter vi alla anställda?
- Hur kan vi ta ansvar som arbetsgivare? Hur kan vi förbättra arbetsmiljön?
- Om vi skulle skriva budord för kyrkopolitiker – hur skulle de vara utformade?

3.

Vår kyrkopolitik

Socialdemokraternas engagemang i Svenska kyrkan sträcker sig över många år. Under lång tid har vi varit med och tagit ansvar i kyrkan, inte minst genom kyrka-statreformen, som lett Svenska kyrkan dit hon är idag.

I kyrkomötet är Socialdemokraterna den största nomineringsgruppen och har platser i alla nämnder och utskott. Därför sker mycket av Socialdemokraternas arbete för kyrkan i det konkreta arbetet med kyrkostyrelsens skrivelser och i utredningar. Det är huvudansledningen till att Socialdemokraterna inte skriver flest motioner i kyrkomötet.

Ute i landet är förhållandena olika i olika pastorat. Man får arbeta med de förutsättningar som finns för att förverkliga våra mål lokalt.

Kyrkopolitiskt manifest för 2014–2017

När vi gick till val 2013 hade vi kyrkopolitiker tillsammans utformat ett valmanifest i tolv punkter, bland annat på Kyrkopolitiskt forum i augusti 2012, som sedan fastställdes av partistyrelsen. Dessa punkter vägleder hur Socialdemokraterna ska arbeta lokalt.

Foto: Magnus Aronson/IKON

Svenska kyrkan ska sätta människors behov i centrum

1. Visa lyhördhet och omsorg vid dop, konfirmation, vigslar och begravningar.
2. Föreina goda traditioner med nytänkande så att fler känner sig delaktiga.
3. Håll Sveriges kyrkobyggnader och kyrkogårdar öppna och välvårdade.

Svenska kyrkan ska stå upp för allas lika rätt och värde

4. Visa att kvinnoprästmotstånd och homofobi inte hör hemma i folkkyrkan.
5. Arbeta för internationell solidaritet, social rättvisa och hållbar utveckling.
6. Var drivande i religionsdialog och i arbetet mot mobbning och rasism.

Svenska kyrkan ska bekämpa de växande klassklyftorna

7. Slå larm när kommun, landsting och stat inte tar sitt ansvar för välfärden.
8. Avskaffa alla avgifter i Svenska kyrkans barn- och ungdomsverksamhet.
9. Skapa fler sommarjobb åt ungdomar i samverkan med kommunerna.

Svenska kyrkan ska bidra till gemenskap och utveckling

10. Ta vara på församlingshemmen som öppna mötesplatser i lokalsamhället.
11. Skapa en god arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter för alla anställda.
12. Bedriv diakonal verksamhet som bryter ensamhet och utanförskap.

Varför behövs Socialdemokraterna i Svenska kyrkan?

Vi har varit med och skrivit lagen om Svenska kyrkan och Kyrkoordningen där det slås fast att Svenska kyrkan ska vara en öppen, demokratisk, rikstäckande folkkyrka. För att säkerställa att Svenska kyrkan förblir det, är engagerade socialdemokrater viktiga.

Socialdemokrater ger kontinuitet!

Socialdemokraternas engagemang i Svenska kyrkan sträcker sig över lika lång tid som partiets historia.

Vi vill fortsätta vara med och förvalta och utveckla Svenska kyrkan.

Socialdemokrater är kunniga!

Alla socialdemokratiska kyrkopolitiker har erfarenheter av arbete i s-föreningar och många har också erfarenheter från andra uppdrag, utanför kyrkan.

Socialdemokrater är en del av Svenska kyrkan!

Socialdemokratiska kyrkopolitiker kommer inte utifrån, de är medlemmar i Svenska kyrkan som vill engagera sig och ta ansvar för vår gemensamma kyrka. I en kyrka med förtroendevalda bör Socialdemokraterna vara lika välkomna som andra nomineringsgrupper. Med vår bredd av medlemmar återspeglar vi bättre än många andra Svenska kyrkans medlemmar.

Socialdemokrater vill arbeta med värderingar!

Socialdemokraterna i Svenska kyrkan är människor som utifrån sitt engagemang och sin tro vill arbeta med socialdemokratiska värderingar i Svenska kyrkan. Många av kyrkans värderingar om jämlikhet och solidaritet sammanfaller med socialdemokratins mål.

Socialdemokraterna vill bevara folkkyrkan!

I en tid då andra nomineringsgrupper vill begränsa valbarheten för förtroendevalda baserat på gudstjänstbesöksfrekvens, vill vi arbeta med en kyrka öppen för alla oavsett var man befinner sig på trons väg.

Diskussionsfrågor

- Saknar du något i vår kyrkopolitik?
- Finns det fler argument för socialdemokratin i Svenska kyrkan?
- Vad vinner Svenska kyrkan på Socialdemokraternas engagemang?
- Hur ska ni arbeta lokalt med vårt kyrkopolitiska manifest?

4.

Handlingsplan

Planera arbetet i S-gruppen

I början av mandatperioden kan det vara bra att skissa upp riktlinjer för arbetet i S-gruppen.

Fundera igenom hur ni vill arbeta:

- Vilka är ni individer och vad är era styrkor? Hur kan varje person bidra till gruppen?
- Hur ofta vill ni träffas?
- Vilka strategier ska ni ha som individer och för gruppen?
- Vilka har kunskaper som behöver delges gruppen?
- Vilka saker behöver ni lära er mera om?
- Finns det viktiga principfrågor ni behöver diskutera?

Glöm inte att inom gruppen ska det vara högt i tak så att olika ståndpunkter kan föras fram. När ni sedan går till beslut, följer alla beslutet som fattats.

Gör en sammanfattning för mandatperioden

- Hur ser verkligheten ut?
- Vilka mål har vi?
- Hur vill vi nå dit?
- Hur skiljer detta sig från andra nomineringsgrupper?
- Jämför med nuvarande församlingsinstruktion (FIN). Glöm inte barnkonsekvensanalysen!
- Presentera för arbetarekommunens medlemmar!
- Fundera på vilka andra som är intresserade av era mål och visioner för mandatperioden.

Medier

Kontakten med media är en viktig del av det lokalpolitiska arbetet. Hur mycket en församling syns i lokalpressen är mycket olika över landet. Vissa får mest negativ publicitet medan andra får utrymme även för mindre och positiva händelser. Här är några tips om hur du möter journalister och skriver slagkraftiga texter.

Vem gör vad?

Det politiska budskapet har bäst chans att nå fram till

människor om alla som uttalar sig i en fråga drar åt samma håll. Motstridiga budskap skapar förvirring, medan samstämmiga budskap ger större genomslagskraft.

Hur vill ni att ert kyrkopolitiska arbete ska synas i lokalpressen? Skriver ni insändare eller debattartiklar gemensamt? Hur stämmer ni av att budskapet ligger i linje med de beslut som fattats? Vem tar intervjuer med journalister?

När alla vet vem som gör vad, minskar dessutom risken för onödigt dubbelarbete.

Checklista vid intervjuer med journalister

Ett bra intervjuresultat kräver träning och förberedelser. Här följer en checklista som kanske kan vara till hjälp i en intervjusituation.

Före intervjun:

- Vem är journalisten och vilken redaktion kommer hen ifrån?
- Vilket är syftet med intervjun?
- Är du den enda som intervjuas? Det är särskilt intressant att veta om någon från ett annat politiskt läger också ska kommentera frågan.
- Du har alltid möjlighet att be att få återkomma inom en kort stund om en journalist ringer. Det ger dig en chans att samla tankarna.
- Förbered dig väl.
- Ta reda på bakgrundsinformation – därför vill journalisten ses, detta vill jag få sagt, skriv ner stödord/punkter, gör eventuellt en provintervju med en kollega eller partivän.
- Föreslå gärna en plats för intervjun där du känner dig bekväm.
- Respektera journalistens roll.
- Överskatta inte journalistens förkunskaper.

Under intervjun:

- Var dig själv.
- Ljug aldrig, spekulera inte.
- Var aktiv, lyssna noga.
- Sätt punkt själv. Känn dig inte ansvarig för tystnaden om sådan uppstår.
- Håll dig till huvudbudskapet = detta vill jag få sagt.
- Använd vardagligt språk. Prata ungefär som om du skulle berätta om saken för en släkting som inte var insatt i frågan. Då formulerar man sig ofta tydligt, trevligt och pedagogiskt.
- Att säga ”Hur menar du då?” är ett bra sätt att få ett förtydligande.
- Våga säga ”Jag vet inte, men jag kan ta reda på det.”
- Säg inte ”Inga kommentarer”. Tänk ut ett annat svar i förväg om du tror att du får en fråga du inte vill svara på.
- Upprepa inte negativt laddade frågor.
- Bjud på kunskap.
- Låt dig inte provoceras.
- Tala aldrig illa om en politisk motståndare.
- Du kan aldrig räkna med att kunna säga något i förtroende till en journalist. Allt du säger ska kunna sändas i tv.
- Slappna inte av för tidigt, sista intrycket är lika viktigt som det första. Småpratet på väg ut genom dörren kan också bli ett citat.

Efter intervjun:

- Be att få läsa de citat som journalisten tänker använda om det känns befogat. Ställ den frågan redan före intervjun.
- Respektera journalistens deadline och återkom i god tid före deadline.

Missnöjd med slutresultatet?:

- Små allmänna fel: Se till att vara bättre nästa gång.
- Små fel i dina citat: Är det viktigt, kontakta journalisten om ni fick en bra relation. Om inte – bry dig inte om det.
- Stora fel i hela reportaget: Kontakta redaktören.

Skrivtips

I många sammanhang krävs det att du själv skriver texten du vill nå igenom med. Här är några skrivtips som du förhoppningsvis kan ha glädje av om du skriver en

insändare, en debattartikel, ett anförande, en status-uppdatering, en tweet eller en bloggpost.

Poängen. Varför skriver du, för vem och vad vill du säga? Om du inte själv vet vad du vill förmedla med din text, är det troligt att inte heller läsaren begriper vad du vill ha sagt. Våga välja vinkel. Lyft poängen tydligt i texten.

Läs på. Att skriva är att förmedla kunskap. Inte ens den bästa skribent kan skriva en bra text utan att veta tillräckligt om ämnet.

Fånga läsaren snabbt. Lägg mest krut på en bra inledning. Det är dina första rader som avgör om din text blir läst.

Variera dig. Variera ordval och meningsbyggnad.

Skriv inte för långt! Ofta är det lättare att få in lite kortare texter.

Sociala medier

Ett bra ställe att mötas är sociala medier. Det kan vara värdefullt att först ta ställning till följande frågor och sedan välja väg.

Vad är syftet med min närvaro i sociala medier? Ska avsändaren vara personlig eller en grupp människor? I vilka kanaler ska jag synas för att uppnå mitt syfte? Var finns de människor jag vill komma i kontakt med?

Facebook: Gilla sidan Socialdemokraterna i Svenska kyrkan

På Twitter: Följ @kyrksossarna och @socialdemokrat

På Instagram Följ @socialdemokrat och @svenskakyrkan

@svenskakyrkan är ett stafettkonto, som man kan få låna under en vecka

Översikt över olika sociala medier

	FB-person	FB gilla-sida	FB-grupp	Twitter	Blogg	Instagram
Synlighet	Beror på sekretessinställningar om du når ut brett eller enbart till dina vänner	Bäst att vara öppen för att nå ut	Välj: Öppen/ eller Sluten/ Efter ansökan	Allt syns för alla som följer dig och den/ de hashtag/s (#) du använt	Bör vara öppen med kommentars-möjligheter för att nå ut	Öppen om du vill nå ut, eller Sluten/ efter ansökan
Bifoga	Bild, rörlig bild, anteckningar, länkar	Bild, rörlig bild, länkar	Bild, rörlig bild, länkar	Bild, länkar	Bild, rörlig bild, länkar	Bild eller rörlig bild med kort kommentar
Begränsningar	Du kan max ha 5000 vänner		Vissa funktioner begränsas när en grupp når en viss storlek	Endast 140 tecken!		Endast bild eller rörlig bild med kort kommentar
Dela vidare	OK	OK	OK	Genom retweet (RT) eller citat	Genom länk eller citat som du sprider via Facebook eller Twitter	Går att dela till ditt Facebook- och Twitter-konto om du gör en sådan koppling
Sortera	Går att sortera om du använder hashtags (#), t ex #svpol #val14	Går att sortera om du använder hashtags (#), t ex #svpol #val14		Går att sortera om du använder hashtags (#), t ex #svpol #val14	Går att sortera inlägg efter kategorier	Går att sortera om du använder hashtags (#), t ex #svpol #val14
Lämpligt för	Privatpersoner	När avsändaren är en företrädare som vill nå ut bredare än till 5000 personer, om du som förening vill bilda opinion i en viss sakfråga, föreningar, församlingar, företag	När du vill föra interna samtal med en grupp människor	Möjlighet att snabbt nå ut till opinionsbildare inom olika genrer	För den som gillar att utveckla sina tankar i skrift och ha utbyte med andra i olika sakfrågor	Den som gillar att fotografera

Intervjuer med kända kyrkopolitiker

Margareta Winberg

Med en framgångsrik kyrkovalrörelse i ryggen går Margareta Winberg, tidigare bland annat jordbruksminister, med liv och lust in i sitt nya uppdrag. För henne är de kristna värderingarna nära sammankopplade med de socialdemokratiska värderingarna och det var detta som gjorde att hon ville engagera sig i kyrkopolitiken.

För Margareta Winberg, kyrkorådets ordförande i Östersunds församling, Härnösands stift, är tron ingenting som kommit självklart. Hon är både döpt och konfirmerad och har minnen av att ha gått i söndagskola ”men det gjorde väl nästan alla arbetarbarn”.

Hon har rentav stått utanför Svenska kyrkan under en period. Det var på 1970-talet som hon lämnade, eftersom hon tyckte att det saknades ett ideologiskt engagemang. Budskapet förkunnades på ett sätt som inte tilltalade henne, det verkade obegripligt och det nådde inte fram. Vägen tillbaka gick via KG Hammar. När han blev ärkebiskop kändes det rätt att åter bli medlem.

– Hans uttalanden förklarade på ett väldigt bra sätt vad kyrkan stod för, allt blev begripligt igen.

Hon ser kyrkans roll i samhället som att vara en ideologisk vägvisare i stora frågor, där människor undrar och söker svar.

– KG Hammar har beskrivit det så bra, han talar klarspråk och har tagit konflikter när det blev ifrågasatt vad kyrkan skulle stå för. Det var väldigt modigt gjort, hans syn på homosexuella till exempel. Utställningen *Ecce Homo* visades under hans tid och det bidrog till ett förändrat synsätt, säger Margareta Winberg.

– Han gjorde det också väldigt tydligt vilket ansvar kyrkan har när det gäller klyftan mellan fattiga och rika i världen, att vi måste göra något åt den.

Just vikten av att kyrkan går in där samhällets skyddsnät inte bär, är något som prioriterats i det lokala valprogrammet som Margareta Winberg varit med om att driva. En satsning på diakonin.

– Jag är ingen tillskyndare av välgörenhet i den gamla bemärkelsen, men där samhället fallerar, där måste kyrkan träda in.

Rent konkret innebär det här också att församlingen tar över ansvaret för en värmestuga, som hittills drivits av Pingstkyrkan. Det finns natthärbärgen i Östersund men det här är en dagverksamhet, dit människor kan komma för att umgås, läsa tidningar, ta en kopp kaffe eller te. Under en lunch på kyrkans församlingsgård under förra årets julafton kom Margareta Winberg att samtala med en man om varför han brukade gå till värmestugan.

– Han ville ha något att göra och sa att när han går dit så super han inte de timmarna.

När det gäller barnverksamheten är den ekonomiskt prioriterad.

– Det här funderar jag på, kyrkans barntimmar. I dag när nästan alla barn går i förskola, vad är det barnen behöver här?

Hon konstaterar vidare att konfirmandernas antal inte längre minskar och att vikten av värderingar verkar vara på frammarsch i samhället. Däremot minskar kyrkans medlemmar i antal.

– Kanske är det dags att värva nya? Här kan vi kyrkopolitiker göra en insats, vi är ju vana att värva...

Innan Margareta Winberg gick in i kyrkopolitiken var hon ingen flitig kyrkobesökare, hon var som ”alla andra, som kommer vid första advent och på julottan”. Nu går hon nästan varje söndag, ofta i sällskap med kyrkopolitiskt engagerade partivänner, och hon har upptäckt att hon är väldigt nyfiken på vad prästen kommer att tala om den här gången.

– När jag är där så känner jag ro, jag känner att jag kan innesluta mig i mig själv.

Hon är inte ovan vid att själv framträda i kyrkan, det har hon gjort flera gånger förut. Under hennes tid som ambassadör i Brasilien fick hon till exempel medverka per telefon när en kyrka i Boxholm, Östergötland genomförde något som kallades Psalmtoppen.

– Jag hade uppgett psalmen ”En vänlig grönskas rika dräkt” som min favorit och den kom tvåa, säger hon och småskrattar vid minnet.

I Östersund har hon berättat om livet som ambassadör vid ett samkväm och snart ska hon hålla fler föredrag, en gång om tro, en gång om lycka. Dessa ämnen känner hon sig inspirerad och redo att tala om. Sin egen tro har hon däremot lite svårt att definiera.

– Jag är inte troende i den bemärkelsen att jag tror på en Gud, jag tror på goda handlingar och på det budskap som förmedlas genom Bibeln. Jag tror inte jag är ensam om den uppfattningen och jag vet så väl vad det kristna budskapet står för.

Foto: Angelica Zander

Wanja Lundby-Wedin

Svenska kyrkan ska finnas mitt i samhället och porten ska vara öppen för alla. Wanja Lundby-Wedin, vice ordförande i kyrkostyrelsen, vill se en bred verksamhet och en utveckling mot ännu större öppenhet än den som hittills uppnåtts.

Wanja Lundby-Wedin är en tungviktare i svenskt samhällsliv. Med 40 år av fackligt engagemang bakom sig, med bland annat uppdrag som ordförande i LO och en plats i Socialdemokraternas verkställande utskott har hon en hel del att bidra med. Nu är arenan kyrkopolitiken och vägen hit gick via en förfrågan som hon tyckte kändes lätt att tacka ja till.

– Svenska kyrkan ska hjälpa människor att se hela livet ur trons perspektiv. Den är en stor, central folkrörelse som jag gärna är med och leder. För min del har jag aldrig funderat på att tillhöra något annat samfund och jag tycker det är viktigt att den får fortsätta att utvecklas. Svenska kyrkan har en särställning, en väldigt viktig position i samhället. Den behöver vara ”kyrkan mitt i byn”, finnas nära människor, säger hon.

Kyrkan har till uppgift att fira gudstjänster och att möta människor i viktiga skeden i livet. Men det är

också viktigt att erbjuda ett brett utbud som till exempel barnverksamhet, konserter och intressanta föredrag. Svenska kyrkan är Sveriges största anordnare av konserter. Över 100 000 människor sjunger i kör i Svenska kyrkan och Wanja Lundby-Wedin är en av dem.

– Det ska vara en levande kyrka som har sin port öppen för alla utan att fråga om man är medlem. Den har också en aktiv diakonal uppgift och där är det viktigt att dörren står öppen för den som är i behov av stöd och skydd.

På frågan om den som har ett kyrkopolitiskt uppdrag också måste vara troende svarar Wanja Lundby-Wedin att det inte finns något sådant krav.

– Jag utgår från att kyrkopolitiker vill vandra trons väg. Sedan ser ju den vägen olika ut och vi befinner oss på olika platser på den vägen. Men det är förstås svårt att vara trovärdig som kyrkopolitiker om man helt tagit avstånd från religionen.

Hon betonar att det är viktigt att kyrkan inte bara vänder sig till de redan troende utan också till de mer sökande. Detta som en del av öppenheten och själva idén med en folkkyrka.

För egen del är hon uppväxt med en barnatro, som efterhand kom lite i skymundan. Den kom att återupplivas i samband med att hennes son konfirmerade sig och berättade att han blivit kristen. De började gå i kyrkan tillsammans. Sonen, i dag 38 år, har för övrigt precis blivit präst. Wanja Lundby Wedin har fortsatt att regelbundet besöka kyrkan.

– Tron är personlig men den är också något som jag gärna är öppen med. Jag står för att jag är troende, det ger mig en styrka och kraft och fungerar som en slags inre kompass.

Att besöka kyrkan är ett sätt att stärkas i sin tro och att känna samhörighet med andra.

– Just den här samhörigheten och delaktigheten tycker jag är viktig. Men tron utövas ju inte bara i kyrkibesök. Självt läser jag till exempel ett stycke ur Anders Wejryds andaktsbok varje kväll.

Vilken skillnad gör då Socialdemokraterna inom kyrkans värld? Här råder inte blockpolitik, i många frågor finns en större enighet än inom övrig politik.

– Men vi har varit och är drivande i värderingsfrågor. Socialdemokraterna har spelat en avgörande roll för att alla, även samkönade par, i dag har rätt att ingå äktenskap. Kyrkan ska också vara tydlig i fråga om att det inte ska vara någon som helst skillnad mellan kvinnor och män. Vi accepterar inget kvinnoprästmotstånd. Två andra frågor som vi har betonat är betydelsen av bra villkor för de som är anställda i Svenska kyrkan och att kyrkans verksamhet är tillgänglig för alla. Därför är det en viktig princip att all barn- och ungdomsverksamhet ska vara avgiftsfri, säger Wanja Lundby-Wedin.

Hon ser en viktig uppgift för de socialdemokratiska kyrkopolitikerna i att alltid ta ställning för människors lika värde och rätt.

– I det sammanhanget vill jag också betona det internationella arbetet, där ska Svenska kyrkan vara stark, säger hon.

När det gäller framtiden ser Wanja Lundby-Wedin stora möjligheter för Svenska kyrkan att blomstra.

– Jag tillhör dem som med tillförsikt ser framåt. Vi ser att religionen tar större plats i samhället. En bidragande orsak till det är att vi har många nya svenskar här, som har en mer avspänd relation till religionen. Den är en naturlig del av deras vardag och där tror jag vi har någonting att lära.

Olle Burell

För Olle Burell kom tron som något helt naturligt under uppväxten. Redan då älskade han kyrkorummet, orgelmusiken och ritualerna. Många år senare fick han uppleva en stor seger för kärleken, när alla fick rätt att vigas i Svenska kyrkan.

– Ett oförglömligt minne är när vi fick igenom beslutet om äktenskap för alla hösten 2009. Från att vara nästan ensamma om att tro och kämpa för att Svenska kyrkan skulle kunna välkomna även samkönade par att gifta sig i kyrkan, fick vi med oss en stor majoritet i kyrkomötet, berättar han.

Idag är detta något som känns självklart för de allra flesta i Sverige och ett exempel som andra kyrkor runt om i världen tar efter och inspireras av.

– Inget gör mig mer stolt, än att målmedvetet ha drivit denna fråga tillsammans med mina socialdemokratiska kamrater i Svenska kyrkan.

Det saknas inte fler utmaningar inför framtiden.

– Nu gäller det att Svenska kyrkan ska lyckas möta nya generationer med sitt erbjudande om en öppen och demokratisk folkkyrka, där den kristna gemenskapen utvecklas på ett sätt som bjuder in och inkluderar alla typer av människor både oss som har en uttalad tro och den mycket större grupp som själva beskriver sig som sökare eller tvivlare, säger Olle Burell. För den som är ny som socialdemokratisk kyrkopolitiker kan det finnas sådant som känns lite nytt och annorlunda.

– Utmaningar kan vara att språket är mer fromt än man är van vid, att det finns en strävan efter konsensus som ibland kan leda till konflikträdsla och därmed låsningar och att det kan vara svårt att hitta sin roll som förtroendevald i en verksamhet som formas och bedrivs av både anställda och frivilliga medarbetare.

Olle Burell sitter själv i kyrkoråd och har några tips kring det lokala arbetet för nya kyrkopolitiker.

– Mitt tips är att gå in i förtroendeuppdraget med po-

Foto: Mattias Vepsä

sitiva förväntningar och en stor portion nyfikenhet på den fina verksamhet som församlingen säkerligen bedriver och att utifrån detta fundera över hur olika delar skulle kunna stärkas och utvecklas.

Några exempel på frågeställningar att utgå ifrån: Hur kan Svenska kyrkans kommunikation och kontakt med både medlemmar och alla andra som bor i församlingen förbättras? Har du erfarenheter från andra ideella organisationer om hur man skapar ökad delaktighet och ideellt engagemang? Har du kontakter inom kommunen och övrigt föreningsliv, som skulle kunna vara till gagn för församlingens verksamhet? Olle Burell hoppas och tror på spännande nya infallsvinklar från alla S-kyrkopolitiker.

Vad var då tändgnistan till hans eget kyrkliga engagemang?

– Min kontakt med Svenska kyrkan kom väldigt naturligt och odramatiskt genom att jag växte upp i Dalarna, där man fortfarande när jag gick på låg- och mellanstadiet i Garpenberg samarbetade nära mellan skolan och kyrkan.

Under gymnasietiden besökte han tillsammans med en tåggluffarkompis den italienska staden Assisi, vilket utvecklade hans kristna tro.

– När jag sedan flyttade till Stockholm för att läsa till arkitekt, blev faktiskt kyrkopolitiken vägen in till ett församlingsengagemang och ett gudstjänstliv som för-

djupas år efter år. I dag skulle jag inte kunna tänka mig en tillvaro utan det.

På ett övergripande plan gäller det nu att upprätthålla styrkan i en öppen och demokratisk folkkyrka med en rik och levande verksamhet i hela Sverige.

– I det lilla, här i Maria Magdalena församling som jag tillhör, handlar det om att vårda de skatter som vi förvaltar i form av kyrkobyggnaden, församlingshemmet och alla vackra inventarier – som stöd för ett gudstjänstliv, undervisning, diakoni och mission i ständigt förändring och utveckling.

Människors förväntningar på Svenska kyrkan är inte desamma som på alla andra kyrkor. Oftast är de större, då sex miljoner människor är medlemmar och det finns en rikstäckande verksamhet.

– Här handlar det om att inte huka och förminska sig själv, utan att vara en tydlig förmedlare av det kristna kärleksbudskapet och en stark samhällsaktör. Genom sin särställning har Svenska kyrkan ett extra stort ansvar också för att främja ekumeniskt arbete och religionsdialog i vårt mångkulturella land.

Jesper Eneroth

Ekumenik och internationellt engagemang tillhör det som är viktigt för Jesper Eneroth, ny ledamot i kyrkomötet. Han vill se en öppnare och mer inkluderande kyrka men inser att förändringar måste ske stegvis och med ödmjukhet.

– Som ny kan jag inte klampa in och domdera, det finns många människor som har uppfattningar om vad kyrkan ska vara och det finns djupt historiska traditioner, säger Jesper Eneroth.

På frågan om hur han tror att Svenska kyrkan ser ut om 25 år säger han att han tror och hoppas att den kommer att satsa ännu mer på att vara öppen och välkomnande för alla.

– Jag tror att Antje Jackelén blir väldigt bra som ny ärkebiskop. Hon är rätt i tiden och kommer att föra kyrkan i rätt riktning.

Som nittonåring kan Jesper Eneroth bidra med ett ungt perspektiv på kyrkopolitiken. Han var placerad ganska långt ner på listorna till kyrkomötet och till kyrkofullmäktige hemma i Växjö men kryssades in, utan att ens ha drivit personvalskampanj. Själv tycker han inte att det är åldern som är det viktigaste, han känner mer att han kan bidra med ett annorlunda perspektiv då han är en person som inte växt upp med kyrkligheten utan själv sökt sig dit.

– Min farfar var kantor men annars har jag inte växt upp med tro. Jag valde själv att döpa mig och konfirmera mig. När jag i samband med det tog steget att gå på gudstjänst märkte jag att det finns många oskrivna regler. Man förväntades resa sig och sätta sig vid olika tillfällen, till exempel, utan att egentligen förstå varför. Plötsligt skulle man hänga med i någon fras som prästen uttalade.

Det här är något som riskerar att få ovana kyrkibesökare och människor som ser sig som sökare snarare än troende att inte känna sig inkluderade, befarar Jesper Eneroth.

– Hur gör vi det möjligt att för mig som ny kunna identifiera mig med ritualerna, känna mig hemma, trygg? Utan att de vana, äldre kyrkibesökarna slutar känna sig hemma?

För egen del löste sig detta genom mötet med en präst vid namn Paul Hansson, då verksam i Jesper Eneroths hemkyrka.

– Han hade ett väldigt pedagogiskt sätt och det var han som fick mig att stanna kvar. Det här är en central fråga, hur vi ska lyckas nå människor som har en vilja att komma, inte bara de som fötts in i det här sammanhanget.

Han citerar också, ur minnet, ärkebiskop Anders Wejryd:

– Han sa ungefär så här, att vissa tror att tradition är synonymt med det förgångna, men tradition är det förgångna i samspel med nutiden.

I ett sekulariserat land som Sverige kan det kännas som ett stort steg att utveckla en tro och att hitta former att tillsammans med andra utöva den. Jesper Eneroth kom att inspireras av unga muslimer, bland dem hans egen flickvän.

– De är mina förebilder. I Sverige kan det uppfattas som föräldrat att vara troende men i den muslimska världen är det något som kommer in mer praktiskt, i vardagen. Nyckeln måste vara vardagstron, den där känslan av att söka svar som inte nås via logiska överväganden.

Jesper Eneroth hoppas kunna skapa kontakt med unga

socialdemokratiska kyrkopolitiker över hela landet. Han ser en stor utmaning i att möta de växande rörelserna Frimodig kyrka och Sverigedemokraterna, som står för en helt annan ideologi och som vill föra kyrkan i en helt annan riktning än öppenhet, demokrati och internationell solidaritet.

– Det är så vansinnigt omodernt. Jag tror på dialogen! Att finna likvärdighet i tron. Själv tror jag att vi alla bekänner oss till samma Gud, men att Gud tar sig olika uttryck i olika kulturer och tider. Vi är alla hungriga efter att finna något större.

Hur gick det då till när Jesper Eneroth fann sin tro? Det var genom musiken, en stark känsloupplevelse.

– Jag är trumpetare och det gjorde att jag fick vara med och spela i kyrkan vid första advent, på begravningar och på finare gudstjänster. Jag stod där och spelade och det lät så fint, jag fick en stark känsla av att vara uppfylld av något. Jag vill inte kalla det att jag blev frälst, det känns inte som rätt ord för mig men det var en känsla jag inte glömmer. En känsla av att våga gå utanför ramarna i mitt sätt att tänka på hur man löser problem.

Foto: Magnus Aronson/IKON

Studiehandledning och tips till cirkelledaren

Detta är ett studiematerial för Socialdemokrater med kyrkopolitiska förtroendeuppdrag.

Vad är en studiecirkel?

I en studiecirkel träffas man regelbundet för att studera, diskutera eller öva sig på något tillsammans. Det ideala ur ett pedagogiskt perspektiv brukar vara 7–12 deltagare inklusive ledaren, men man kan vara mellan 3 och 20 deltagare i en cirkel.

I en studiecirkel deltar man fritt och frivilligt, det finns ingen färdig kursplan och alla deltagare är med och påverkar innehållet och upplägget. I en studiecirkel utgår man från deltagarnas behov och tar vara på allas erfarenheter.

Studiecirkeln är en demokratisk studie- och diskussionsform som bygger på allas aktiva deltagande. Respekt för varandra är viktigt. Ingen person får dominera diskussionerna. Alla bör få komma till tals och ungefär lika mycket. Beslut bör fattas i öppen och demokratisk anda.

Cirkelledare fungerar som en guide och inspiratör, och leder gruppens arbete framåt. Men det är i samspillet mellan cirkelledaren, deltagarna och studiematerialet som ny kunskap växer fram.

Glöm inte att rapportera studiecirkeln till ABF. Det finns några formella krav för att studiecirkeln ska få ekonomiskt stöd från ABF för materialkostnader eller annat. Cirkeln måste bestå av minst nio studie-

timmar (en studietimme = 45 minuter) uppdelat på minst tre sammankomster. Tre deltagare inklusive ledaren är minimum. Kostnadsersättning kan bara betalas ut när det finns faktiska kostnader som behöver täckas och när det finns en överenskommelse om det i förväg.

En bra studiecirkel...

- Ger alla deltagare ungefär lika stort utrymme.
- Tar vara på allas erfarenheter.
- Kombinerar kunskapssökande med dialog och problemlösning.
- Anpassar ambitionsnivån till deltagarna.
- Låter olika perspektiv komma fram i diskussionen.

Cirkelledarens roll

Cirkelledaren har ansvar för att samordna arbetet i cirkeln, förbereda träffarna, skaffa fram studiematerialet och hålla kontakten med ABF. I en del cirklar är cirkelledaren given på förhand och ibland utser gruppen en av deltagarna att leda studiecirkeln.

Cirkelledaren är en i gruppen, inte någon som måste sitta inne med alla ämneskunskaper. Han eller hon får gärna vara en inspiratör och dela med sig av sina kunskaper, men bör inte fastna i föreläsarrollen.

Cirkelledarskapet handlar mycket om att skapa bra stämning i gruppen, få igång samtal och diskussion, göra all delaktiga, tydliggöra vägval, hantera eventuella problem, reda ut oenighet i gruppen och leda cirkeln mot ett gemensamt mål. Nyckelordet är dialog och ofta handlar cirkelledarskapet mer om att ställa frågor än om att ge svar.

Tips för en bra cirkel

Som cirkelledare kan du bidra till att alla blir delaktiga, att ingen tar över, att dialogen blir konstruktiv.

Här är några tips som kan vara till hjälp:

- Gå laget runt. Då får alla chansen att säga något och alla får ungefär lika stort utrymme.
- Använd en talarboll/pinne som ger rätt att prata. Den som talat färdigt kastar vidare.
- Är ni fler än 8 personer? Då kan det vara bra att dela in cirkeln i mindre grupper om två eller tre ibland, med återkoppling i storgrupp. Det gör att alla vågar delta.
- Ställ riktade frågor av typen ”Anni – vad tycker du?” Vissa måste tilldelas ordet för att säga något. Samtidigt har man förstås rätt att passa.
- Ställ en följdfråga för att locka fram mer ur en deltagare som svarat kort.
- Agera ”jokern i leken”. För in tankar och idéer som inte annars finns i gruppen.
- Försök styra in diskussionen på ämnet igen om den svävat iväg. Ställ en uppföljningsfråga.
- För stödanteckningar så att du kan sammanfatta diskussionen kring varje fråga.

Så kan ni arbeta i cirkeln

Låt gärna någon eller några av deltagarna kort återberätta vad de har läst och vilka intryck de fått i början av varje träff. Alla bör ha läst innan träffen. Det viktigaste momentet är diskussionen. Utgå från de föreslagna diskussionsfrågorna eller formulera egna. Ni kan gärna diskutera frågorna i grupper om två eller tre och sedan rapportera i storgrupp.

Bjud gärna in en expert, andra kyrkopolitiker, kansli-chef, präster eller andra som kan svara på deltagarnas frågor och delta i diskussionen.

För att komma igång

Börja med att ta en snabb presentationsrunda där alla får säga sitt namn. Ta sedan upp vad studiecirkeln ska handla om och hur dagens upplägg ser ut.

Prata igenom och bestäm praktiska saker: när ni ska ses i fortsättningen, hur deltagarna ska meddela frånvaro, fika till träffarna etc.

Prata om vad en studiecirkel är och hur cirkeln kan bli konstruktiv och ge delaktighet. Kom överens om hur ni ska bemöta varandra och arbeta tillsammans.

Om deltagarna inte känner varandra bra innan cirkelns början: Låt deltagarna intervjua varandra två och två (i ca fem minuter var) och presentera varandra för resten av gruppen. Några saker att ta reda på i intervjuerna är: namn, bostadsort, sysselsättning, fritidsintresse, politiskt engagemang, och sist men inte minst förväntningar på studiecirkeln.

Samla ihop deltagarnas förväntningar och samtala en stund om dessa – hur kan de uppfyllas?

Utifrån förväntningarna kan ni formulera mål för studiecirkeln.

Gå igenom studiematerialet så att alla får en överblick.

Bestäm vilka avsnitt som ska ingå i cirkeln och upplägg för resten av cirkelträffarna.

Foto: Ida Borg

Fördjupningsmaterial

1. Att vara kyrkopolitiker

”Uppdrag förtroendevald”, Verbums förlag,
<https://www.verbum.se/52635728-product>

2. Kyrkans organisation

Kyrkoordningen, finns även på nätet:
<http://www.svenskakyrkan.se/kyrkoordningen>

Svenska kyrkan – i går, i dag, i framtiden,
Sören Ekström, gratis e-bok på
http://media.wp.sorenekstrom.se/2016/05/SvK_Bok_2016-04-06SLUT.pdf

3. Vår kyrkopolitik

Olle Burells kommentarer till manifestet, http://www.socialdemokraterna.se/upload/val/Kyrkoval_2013/Olle_burell_manifest_kyrkoval13.pdf

Öppna kyrkan, http://www.socialdemokraterna.se/upload/webbforalla/arbetar-rorelsen/kyrkan/dokument/kyrkopolitiskt_program.pdf

4. Handlingsplan

Blogga, tvittra, fejsbucka **Kommunicera effektivt i sociala medier**. Jenny Forsberg, ebok, Norstedts förlag

5. Övrigt

Studieportalen socialdemokraterna.abf.se

**Du hittar alla våra studiematerial på:
socialdemokraterna.abf.se**

